

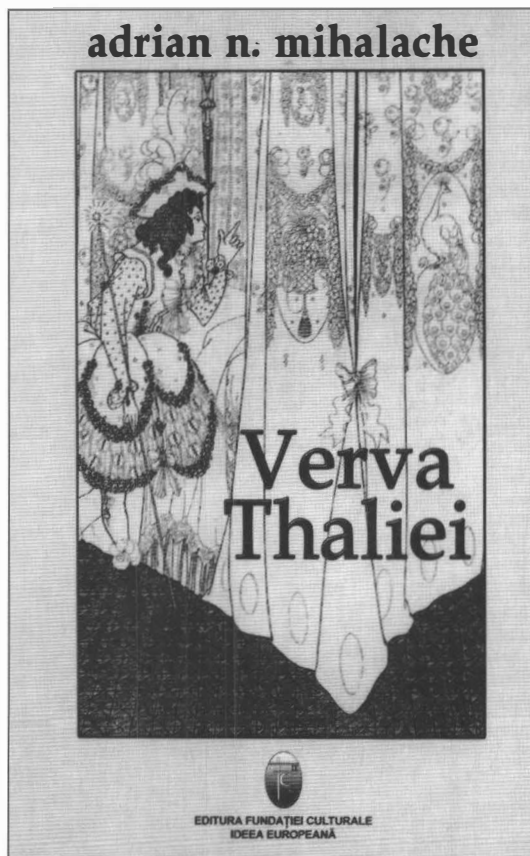
pe terenul mlăștinos al „punerii la cale“. Cabala e montarea lor preferată. Scenele sunt acute, mecanismul dezvăluit. Deși lucrurile vin dintr-un alt veac, par cât se poate de actuale (sentiment mărturisit, de altminteri, și de scriitorul aplecat asupra datelor din arhivă). „Istoria se repetă ciclic“ în jurul valorilor, denigratorii se coalizează ciclic, repetitiv. Evident, concluziile observatorului transgresează cazul cercetat.

Dacă retipărirea câtorva piese de teatru ale lui Ion Sava va produce consecințe artistice e o întrebare. Rămâne de văzut. Mai sigură, o dată cu lansarea pe piață a volumului Editurii Junimea, rămâne contribuția obținută prin apel la documentul inedit, biografic. Sublinierea actualității dosarului Ion Sava nu poate fi considerată decât un arc corect, deși incomod, de ipoteză profesională. Pesemne, unii dintre cit. Iacobaș pentru a desface în generalitate problema. Eu mi-am amintit imediat cazul Andrei Șerban. De nu un mănunchi de intrigi provinciale, atunci chiar o cabală, un actual „triunghi în patru colțuri“, chimismul și tehnicitatea unei totale lipse de chibzuință au determinat îndepărtarea lui Andrei Șerban...

* Ion Sava – *Triunghiul în patru colțuri*. Editura Junimea, 2004, Colecția „Arlechin“.

*Curgerea textului critic, spre optativ...**

Adrian Mihalache debutează editorial cu o carte care nu dezvăluie încotro se va îndrepta discursul său critic, după aceasta primă experiență de concentrare auctorială. Cu alte cuvinte, spre deosebire de alți autori, din întâmplare – sau prin inteligență, Adrian Mihalache e un debutant norocos, despre care mai avem câte ceva de aflat și mâine-poimâine, la un nou volum. Nu publică o carte definitiv lămuritoare asupra sa, dă la iveală o vitrină doldora de obiecte interesante. Forme de expresie, din umbra colorată a căroră interesele scriiturii se pot mișca nestingherit, inopinat, spre alte surprinzătoare câmpuri verbale. Compozit, înmănunchind cronici, articole, interviuri, puncte de vedere publicate în ultimii ani în cele câteva (foarte, foarte puține) reviste în mod real conectate la fenomenul teatral („Teatrul azi“, „Dilema“, „Scena“, „Drama“), volumul ascunde, cum încerc să sugerez, *tentative discret drapate, dar care însoțesc îndeaproape evidențele, acea spectaculoasă – prin culturalitatea frazei – vitrină*. Lângă verva paginii, în

transparența ei, este continuu prezentă *sugestia reinventării limbajului și a gramaticii*.

Venit spre teatru dinspre științele exacte, Adrian Mihalache vede prin periscopul disciplinelor (sale) formative rostul și configurația perimetrului de care s-a apropiat scriind și vorbește, astfel, „cu distanță”, despre unicitatea artei teatrale, definind-o drept „*singurul lucru care nu poate fi virtualizat*” – într-o lume cuprinsă până la banalizare de tehnicitățile virtualizării (tot mai răspândită, tot mai ieftină). Ajuns la comentariu după o îndelungată (se susține) exersare a posturii de *simplu (?) spectator*, Adrian Mihalache are „în bagaje” o prețioasă colecție de întrebări genuine privitoare la energiile scenei (de natură metafizică), dar și privind lucruri „mai de toată ziua” cum sunt criteriile critice, sau impactul judecății de valoare asupra creatorilor de spectacol, ori al publicului. Zona teoriilor despre teatru este o suită de întrebări în mers, la momentul cărții acesteia. Formularea teoretică de care autorul s-ar putea declara sigur, pe care și-ar putea-o asuma, nu poate fi încă decelată, doar surprinsă ici-colo în pagini, mereu „ocrotită” de alăturarea unei interogații. Dincolo de acest joc, în principal cu sine însuși, al criticului, *teoria e o tentație* pentru Adrian Mihalache, poate în plus *o posibilitate de avans personal*. *Teoria e un vector în intersecția tentațiilor* de care este vizitat autorul, azi, intersecție cu: *dialoguri metateatrale, actrițe, critici, regizori, dramaturgi, criterii, energii, dileme...* O controversă a cărei didactică își pare deocamdată suficientă sieși (ca în crochiul piesei „prinse” undeva în cuprinsul cărții). Nu m-ar mira deloc să află că autorul nostru are, deja, în manuscris cartea despre *noile reguli de joc* care semnalizează în subtextul celei de certă condiție stilistică, tocmai publicate.

* Adrian Mihalache – *Verva Thaliei*, Editura Fundației Culturale „IDEEA EUROPEANĂ”, Colecția: Biblioteca Ideea Europeană–Teatru, 2004.

Mircea MORARIU

*Poate o salvează televiziunea**

Dramaturgul petroșenean Dumitru Velea își autodefinește piesa *Femeia cu Lună (Lunatica)*

Apărută în 2004 la Editura Sitech din Craiova drept psihodramă onirică, iar pentru a-i sublinia genul proxim îi alege drept moto cuvintele lui Goethe „în întineric sunt misterele acasă”. Acțiunea piesei se petrece într-unul „din multiplele stabilimente de protecție a femeilor, construite stratificat, îndeobște sub poalele munților”, stabilimente ce au apărut ca urmare a faptului că în fiecare noapte se comit „tipice crime atipice”, iar asasinul rămâne nedibuit, în pofida faptului că o cohortă de polițiști și Departamente de Criminalistică și Psihiatrie sunt în alertă maximă. Dar, așa după cum reflectează unul dintre multele personaje bizare ce populează piesa „câte lucruri nu se întâmplă fără să le vedem rădăcinile?” și asta fiindcă „ceea ce numim noi viață sunt numai efectele, cauzele se pierd undeva în trecut... poate și în viitor”. De la fiecare victimă rămâne câte o enigmatică cutie neagră cu un mesaj greu de deslușit, iar tenacele doctor Carl și un profiler caută